

**BONES
PRÀCTIQUES
SOCIALS**

BUTLLETÍ
núm.06

**BPS
2021**

Ajuntament de
Barcelona

PRESENTACIÓ

Compartir i construir coneixements útils per als i les professionals que repercuteixin en la millora de la qualitat dels serveis que oferim al ciutadà és l'objectiu que ens mou sempre a l'Ajuntament de Barcelona.

L'Àrea de Drets Socials, Justícia Social, Feminismes i LGTBI treballa per impregnar l'organització d'una cultura col·laborativa a través de la promoció d'espais i de metodologies participatives que generin nous processos i oportunitats de treball conjunt entre professionals des d'una lògica horitzontal i transversal. Així mateix, compartim espais fèrtils de cocreació de coneixements a les fronteres de l'organització, tant amb la universitat com amb els col·legis professionals, el tercer sector social i també participant en xarxes internacionals.

La cura i el suport de les persones professionals i dels equips com a unitat d'acció és una prioritat ara més que mai. Estem treballant per sistematitzar mecanismes de reconeixement institucional per afavorir l'aprofitament de l'experiència i el saber des dels diferents rols de gestió del coneixement: la persona mentora, la dinamitzadora, la formadora interna, la recercadora, l'autora de bones pràctiques, etcètera.

Bones Pràctiques Socials (BPS) és un dels projectes emblemàtics de l'Estratègia de Gestió del Coneixement que pretén potenciar la participació activa dels i les professionals i, alhora, fer circular els coneixements de la nostra organització promovent la difusió i l'intercanvi d'experiències provades i validades per promoure'n la transferibilitat. Les BPS d'enguany comprenen diversos àmbits, com els serveis socials, la salut, la diversitat funcional, l'atenció a les persones grans, els drets de ciutadania o l'acció comunitària, entre d'altres.

Aquest projecte vol reconèixer i posar en relleu la tasca i l'expertesa desenvolupada pels i les professionals i capitalitzar els coneixements, les idees i el talent de l'organització. Aquest any, però, volem reconèixer d'una manera molt especial la dedicació i el compromís públic de totes les persones treballadores durant la pandèmia de la covid-19 i, en especial, durant el confinament.

PRESENTACIÓ

Hem demostrat una gran capacitat creativa i organitzativa, amb resiliència, flexibilitat i gran capacitat d'adaptació per part de tothom, en un període en què hem hagut d'afrontar situacions emocionals complexes, tant personals com socials. Volem, en aquest punt, destacar la feminització de molts dels àmbits de suport i ajuda que es van activar durant el confinament.

Totes les persones som vulnerables, i des de la incertesa hem après a treballar proactivament, assumint riscos i, sobretot, de forma més cooperativa.

Podem dir que som una organització que aprèn.

Laia Claverol Torres

Gerenta de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI.

QUÈ SÓN LES BONES PRÀCTIQUES SOCIALS?

Les Bones Pràctiques Socials (BPS) és un projecte que recull i difon bones pràctiques tant de gestió com de prestació de serveis de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI, pròpies o bé en col·laboració amb el tercer sector social. El seu objectiu principal és difondre, compartir, intercanviar i transferir el coneixement de l'equip professional i tècnic de l'àrea.

Per “bona pràctica” s'entén el conjunt coherent d'accions útils, rellevants i significatives (experiències, projectes, activitats, actuacions...) que han obtingut bons resultats en un determinat context i que s'espera que, en contextos semblants, també obtinguin resultats similars.

Per formar part de les Bones Pràctiques Socials cal superar els diversos criteris tècnics d'accés. La comissió de valoració, integrada per professionals de l'àrea, s'encarrega de valorar cadascuna de les pràctiques que es presenten.

CRITERIS TÈCNICS

REQUISITS	CRITERIS BÀSICS	CRITERIS DE VALOR AFEGIT
Adequació i pertinència	Transferibilitat Innovació Planificació i processos Avaluació i impacte Millora contínua i qualitat	Lideratge Participació Transparència i comunicació Optimització de recursos Sostenibilitat Transversalitat Integralitat

QUÈ SÓN LES BONES PRÀCTIQUES SOCIALS?

MEMBRES DE LA COMISSIÓ DE VALORACIÓ

Mati Albarracín

Departament de Feminismes i LGTBI

Joana Chinchilla

Direcció d'Innovació Social

Isabel Pérez

Direcció del Centre de Serveis Socials Garcilaso

Joan Recasens

Gerència d'Habitatge

Montse Tejeda

Direcció Territorial de Serveis Socials Horta-Guinardó

Laura Trujillo

Institut Municipal de Persones amb Discapacitat

Yolanda Fierro

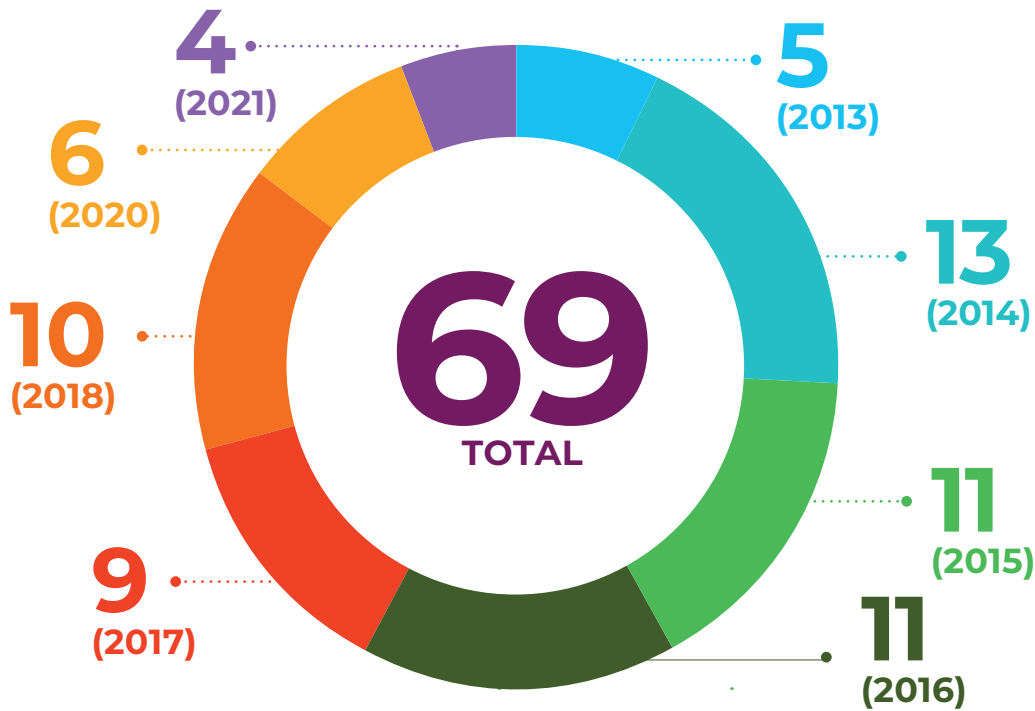
Departament de Planificació i Processos. Coordinadora tècnica de les BPS

BALANÇ DE BONES PRÀCTIQUES 2013-2021

69 PRÀCTIQUES VALIDADES

NOMBRE DE PRÀCTIQUES CLASSIFICADES PER ANYS

NOMBRE DE PRÀCTIQUES SEGONS EL PÚBLIC A QUI S'ADRECEN

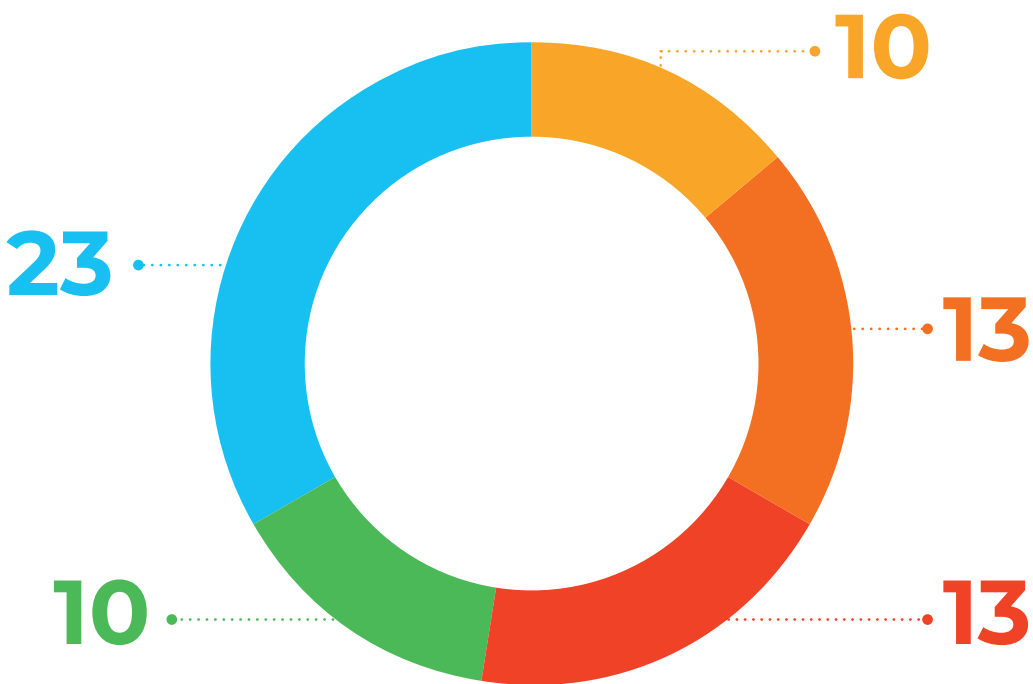
54 CIUTADANIA

10 INTERN DE L'ORGANITZACIÓ

5 DOBLE ORIENTACIÓ: CIUTADANIA + INTERN DE L'ORGANITZACIÓ

BALANÇ DE BONES PRÀCTIQUES 2013-2021

NOMBRE D'AGENTS IMPLICATS EN LES PRÀCTIQUES

14% PARTICIPACIÓ NOMÉS DE L'ÀREA DE DRETS SOCIALS, JUSTÍCIA GLOBAL, FEMINISMES I LGTBI

19% PARTICIPACIÓ DE L'ÀREA I ALTRES AGENTS DE L'AJUNTAMENT (DISTRICTES, ÀREES)

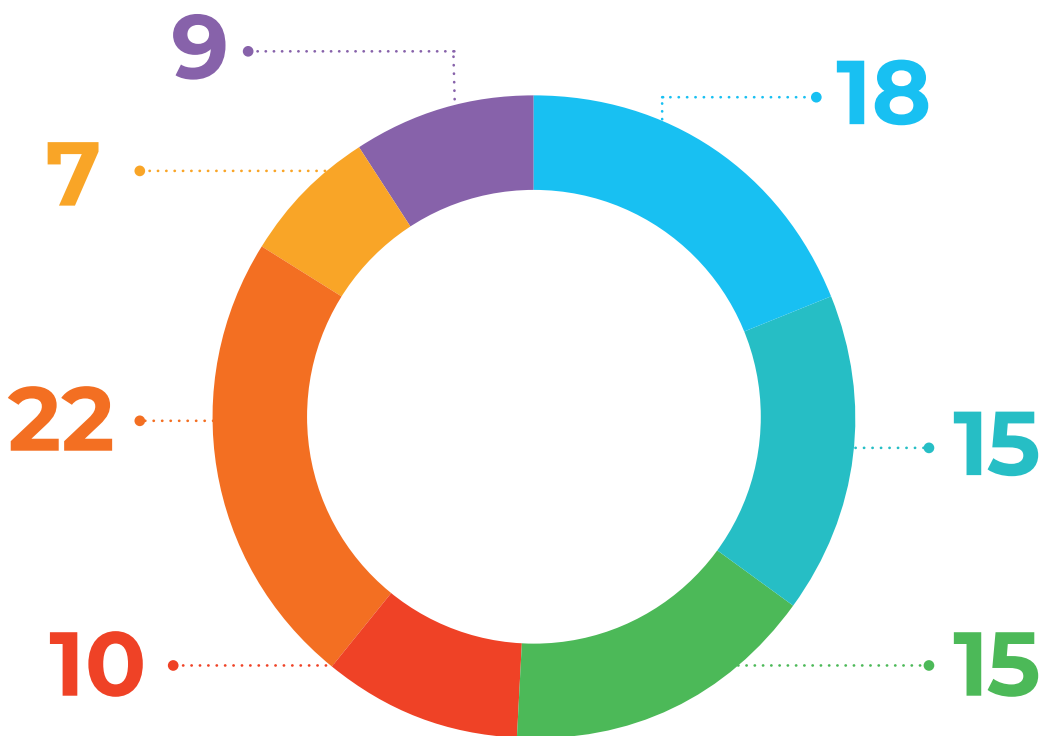
19% PARTICIPACIÓ DE L'ÀREA I ALTRES ADMINISTRACIONS

14% PARTICIPACIÓ DE L'ÀREA I ENTITATS SOCIALS DEL TERCER SECTOR

33% PARTICIPACIÓ DE L'ÀREA I ENTITATS SOCIALS DEL TERCER SECTOR

BALANÇ DE BONES PRÀCTIQUES 2013-2021

NOMBRE DE PRÀCTIQUES SEGONS EL SECTOR DE POBLACIÓ A QUI S'ORIENTEN

19% FAMÍLIES

23% POBLACIÓ ADULTA

16% INFÀNCIA

7% PERSONES GRANS

16% ADOLESCÈNCIA

9% POBLACIÓ EN GENERAL

10% JOVENTUT

LES BONNES PRATIQUES SOCIALES 2021

TAULA D'ENTITATS AMB SERVEI D'ATENCIÓ A VÍCTIMES DE DISCRIMINACIÓ

Un espai per treballar la defensa, la protecció i la garantia dels drets humans

La Taula d'Entitats amb Servei d'Atenció a Víctimes de Discriminació (SAVD), impulsada per l'Oficina per la No Discriminació (OND), es va posar en marxa el 7 de novembre de 2017. Va respondre a la necessitat de reforçar la col·laboració i el desplegament de la diversitat d'actuacions en el treball en xarxa amb el teixit associatiu de la ciutat contra la vulneració de drets i les discriminacions. El criteri fonamental per pertànyer a la taula és ser una entitat de la ciutat que ofereixi algun tipus de servei d'atenció a les persones que han estat víctimes de situacions de discriminació de qualsevol tipus.

Treball compartit i basat en la interseccionalitat

Durant el procés de desenvolupament de la Taula d'Entitats, l'OND ha plantejat, des de l'inici, el treball compartit i amb un enfocament basat en la interseccionalitat, una mirada amb experiència interdisciplinària que ha permès construir una metodologia de treball pròpia amb la creació d'una base de dades comuna amb uns indicadors quantitatius i unes eines qualitatives de prospecció per compartir la diagnosi i la tipologia d'actuació amb les persones víctimes de discriminació. També ha comportat la redacció de documents propis i l'organització d'espais i jornades de desenvolupament tècnic entre totes les entitats.

Objectiu: abordatge de les necessitats reals a partir de la complementació

El primer diagnòstic global feia referència a la necessitat generalitzada de posar en comú professionals, recursos humans i recursos materials municipals i de les entitats que treballaven de forma unidireccional en l'atenció a persones víctimes de discriminació, cadascuna des de la seva experiència en un eix de discriminació. El treball en complementació s'orienta a: potenciar la coordinació entre entitats i alguns serveis municipals, promoure el treball conjunt en xarxa a les entitats que treballen contra les discriminacions, fer aflorar la infradenúncia en l'àmbit de la discriminació i incorporar activament la xarxa associativa a través de les entitats que treballen amb persones víctimes de discriminació.

Impulsat per

Oficina per la No Discriminació (OND)

Professional de referència

Albert Fages (afages@bcn.cat)

LES POSSIBILITATS TERAPÈUTIQUES DEL MEDI AQUÀTIC PER ALS INFANTS I LES SEVES FAMÍLIES

LES BONES
PRÀCTIQUES
SOCIALS 2021

“Mulla't i et sorprendràs”

El projecte de teràpia aquàtica és una eina complementària dels plans terapèutics dels infants i les famílies ateses als centres de desenvolupament infantil i atenció precoç (CDIAP). Està dirigit a infants amb dificultats motrius de diferents tipus, des dels que presenten una afectació neurològica important fins als que presenten un retard motriu, i a infants amb dificultats en la relació i comunicació.

Convidar els infants a “anar a l'aigua” promou un bon desenvolupament global

Mitjançant l'exercici i el joc, el gaudi i l'experiència de noves vivències compartides entre les famílies, es proporciona un entorn enriquidor que facilita els processos d'aprenentatge. Concretament, el moviment i la mecànica de l'aigua aporten les condicions necessàries per millorar l'estimulació sensorial, cognitiva, emocional i motora. Quan la proposta és grupal, els beneficis descrits es potencien, perquè permet gaudir i experimentar amb altres pares, mares i infants.

Objectiu: afavorir el desenvolupament motriu i millorar les condicions físiques

Les vivències que experimenten els infants en el medi aquàtic afavoreixen el desenvolupament motriu i en milloren les condicions físiques. Alhora, ofereixen l'oportunitat, en la dimensió psicològica i afectiva, de promoure i d'afavorir la vinculació, augmentar l'autoestima i potenciar el desig de la conquesta de l'autonomia personal.

Els objectius que es planteja el projecte s'adapten a les característiques dels infants i consisteixen a: afavorir un bon desenvolupament global posant èmfasi en les diverses àrees (motora, cognitiva, relacional, comunicativa), enfortir la vinculació entre l'infant i els seus familiars, tenir en compte l'altre en la interacció i oferir oportunitats de socialització.

Impulsat per

CDIAP-EIPI de Nou Barris i CDIAP-EIPI de Ciutat Vella

Professional de referència

Neus Rodríguez, Sonia Navarro, Sara Vendrell, M. Carmen Costa, Catalina Mercadal, Óscar Esteban i Marta Garí

PROJECTE “HORT AL TERRAT”

Aprentatge i autonomia de les persones amb discapacitat a través de l'agricultura urbana

El projecte “Hort al terrat” fomenta la inclusió social de les persones amb discapacitat i en promou l'autonomia i l'aprenentatge en l'àmbit de l'horticultura. Amb aquesta finalitat s'han instal·lat diversos horts urbans als terrats en desús d'edificis municipals, i se n'ha confiat el funcionament a entitats de persones amb discapacitat. Els excedents alimentaris, inicialment destinats al consum propi de les persones participants, es lliuren a famílies i persones en situació de més dificultat, i es promou així el rendiment social de la inversió.

Empoderament de les persones amb discapacitat com a part activa de la comunitat

El projecte promou la inclusió social mitjançant l'activitat agronòmica, es proporcionen aprenentatges pràctics i es contribueix a l'empoderament de les persones amb discapacitat com a participants actius de la comunitat. Alhora fomenta una ciutat més ecològica i promou la idea de consum local. Així mateix, recull múltiples dimensions: educativa, en el treball amb persones amb discapacitat; ambiental, de reutilització i aprofitament d'espais; d'obertura a la ciutadania d'un espai o equipament públic; d'innovació, en la producció sostenible d'hortalisses, i finalment, una dimensió social en el moment en què es fa donació dels excedents del cultiu a persones amb dificultats econòmiques mitjançant menjadors socials i bancs d'aliments.

Objectiu: millora de la salut física, social i emocional de les persones amb discapacitat i més àrees verdes a la ciutat

Els objectius generals consisteixen a: promoure el desenvolupament de l'autonomia i l'aprenentatge de les persones amb discapacitat; contribuir a la sostenibilitat i el medi ambient; aprofitar els espais comunitaris en desús de l'administració local, i promoure la dimensió social, el treball comunitari i el voluntariat a partir de la donació dels excedents del cultiu a menjadors socials i bancs d'aliments.

Impulsat per

Departament de Promoció i Suport. Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD)

Professional de referència

Ferran Urgell i Núria Cardona (furgell@bcn.cat)

Enfocament integral per millorar la inclusió laboral de persones amb discapacitat

L'encàrrec de gestió de l'Institut Municipal de Parcs i Jardins (IMPIJ) a l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) és un projecte innovador de col·laboració entre dos organismes públics de l'Ajuntament de Barcelona, que es va iniciar el novembre del 2008 i encara continua vigent. Al llarg d'aquests anys s'ha anat adaptant als canvis estructurals de l'organització i també als canvis en les característiques i les demandes i necessitats de les persones treballadores amb discapacitat. El 2020, a més, es va ajustar la intervenció a la situació de crisi sanitària per poder donar resposta a les noves necessitats personals i laborals dels treballadors i treballadores.

Model metodològic d'inclusió laboral que facilita la incorporació al treball ordinari

Es basa en un model metodològic d'inclusió laboral que facilita la incorporació al treball ordinari de col·lectius de persones amb limitacions significatives de caràcter físic, psíquic o sensorial a través d'un conjunt d'estratègies i de procediments tècnics de suport ajustats a les necessitats dels treballadors i treballadores amb discapacitat. Incorpora un enfocament integral que pretén incidir en aquests col·lectius en tots els aspectes, és a dir, en els àmbits personals, psicosocials i laborals. També posa èmfasi en la coordinació i el treball en xarxa amb l'entorn laboral (companys i companyes, departament de recursos humans, de prevenció, conservació...) i amb els agents de la ciutat que treballen en l'àmbit de la salut, els serveis socials, el lleure, la vida independent i la justícia. És, a més, un projecte innovador que concreta la metodologia del treball amb suport dins l'estructura d'un organisme públic com l'Institut Municipal de Parcs i Jardins.

Objectiu: millorar la inclusió laboral de la plantilla amb discapacitat de Parcs i Jardins

Els objectius específics són els següents: realitzar la diagnosi del nivell d'inclusió laboral dels treballadors/ores amb discapacitat; dissenyar i implementar plans d'atenció i de seguiment individual que ho requereixin; elaborar i aplicar el protocol d'acollida específic; impartir formació als comandaments que tinguin a càrrec persones amb discapacitat; treballar, des de la prevenció, les situacions de conflicte que puguin aparèixer a causa dels problemes de relació que es produeixen en les brigades; assessorar els diferents departaments de l'empresa per tal de generar un circuit d'actuació que faciliti la comunicació i la resposta a les necessitats, i coordinar-se i treballar amb la xarxa de serveis i recursos generals.

Impulsat per

Equip d'assessorament laboral. Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD)

Professional de referència

Estel Gàllego (egallegom@bcn.cat) i Montse Perala (mperala@bcn.cat)

Tecnologia i comunitat amb les persones grans i per a les persones grans

VinclesBCN és un servei de l'Ajuntament de Barcelona que combat la soledat reforçant les relacions socials de les persones grans que se senten soles i millorant-ne el benestar mitjançant les noves tecnologies i el suport d'equips de dinamització. Es va posar en marxa a través d'una prova pilot el 2017 i posteriorment es va estendre per tota la ciutat. Es desenvolupa a través d'una aplicació per a tauleta o mòbil que està dissenyada perquè en faci ús una persona gran, amb l'objectiu de posar-la en contacte amb la seva xarxa personal de familiars i amics, i també de participar en grups de barri i d'interès que elles mateixes han proposat. Mitjançant aquesta tecnologia i l'ús d'una metodologia que dinamitza i fomenta les relacions socials, es creen comunitats de persones grans amb interessos comuns.

Reduir la bretxa digital en les persones grans

VinclesBCN és un projecte innovador que, mitjançant les tecnologies, contribueix a reduir la bretxa digital en les persones grans. Així, el fet d'usar aquestes tecnologies o no usar-les pot generar un sentiment de pertinença a la comunitat en què es viu o, per contra, pot conduir a sentir-se'n al marge. Quan les persones grans veuen que poden utilitzar les noves tecnologies de la mateixa manera que ho fan els joves i la resta de la societat, els és més fàcil desenvolupar el sentiment d'integració social i els augmenta l'autoestima.

Objectiu: promoure l'envelliment actiu i combatre la soledat de les persones grans

Els objectius s'orienten a: lluitar contra la soledat i promoure l'envelliment actiu afavorint les interaccions socials amb la xarxa personal d'amistats i/o familiars, així com participant en grups d'usuaris del mateix servei per fomentar la participació i la interacció en activitats en línia i presencials, entre d'altres; donar a conèixer el servei i impulsar-ne l'ús fent difusió en serveis i entitats, així com promovent la coordinació i la complementarietat amb altres projectes i serveis adreçats a persones grans, i finalment, organitzar jornades de difusió i revisió del servei.

Impulsat per

Departament de Promoció de la Gent Gran

Professional de referència

Esther Martín (emartina@bcn.cat) i Núria Monterde (nmonterde@bcn.cat)

PROGRAMA MUNICIPAL DE SUPORT A LES QUARANTENES

LES BONES
PRÀCTIQUES
SOCIALS 2021

Ajudar les persones en aïllament a reduir les desigualtats socioeconòmiques en la pandèmia

El Programa municipal de suport a les quarantenes va néixer l'abril del 2020. Els serveis que es podien prestar als domicilis de les persones usuàries eren: el lliurament de lots d'alimentació per a quinze dies o menjar cuinat, en cas de necessitat; la provisió de mascaretes i altres equips de protecció individual; productes de neteja de la llar; productes d'higiene personal; servei de neteja i desinfecció del domicili; baixada de residus, i passejada de gossos. Durant la primera fase es va disposar també d'allotjaments temporals en apartaments, complementaris als Hotels Salut, per a persones que havien estat contacte de risc o havien de completar els dies de quarantena. El programa es va acabar el juliol del 2021.

Treball en complementació entre administracions i entitats socials

Arran de la pandèmia de la covid-19 i de la necessitat de fer quarantenes o aïllament domiciliari, es va detectar que algunes d'aquestes persones presentaven dificultats socials i vulnerabilitats personals que feien difícil poder fer aquest aïllament sense sortir del domicili o sense córrer el risc de contagiar persones convivents. Inicialment, i com a primera resposta, es va habilitar un circuit directe que va permetre donar d'alta diverses llars al servei d'àpats a domicili de l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS) per derivació dels centres de salut al Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona (CUESB). A més, el Consorci Sanitari de Barcelona va habilitar els Hotels Salut com a dispositiu alternatiu a l'aïllament domiciliari per a persones que presentessin símptomes lleus.

Objectiu: donar suport a domicili a les persones amb covid-19 o en situació d'aïllament per contacte

Els objectius del programa s'enfoquen a: prestar serveis i productes de manera ràpida a les persones usuàries que ho necessitaven, després d'un cribratge i una valoració social, per fer la quarantena necessària; ajudar a disminuir la propagació del virus de la covid-19 lliurant serveis i productes a domicili a les persones i famílies que havien de fer quarantena, i finalment, coordinar-se amb els equips i col·laboradors i anar ajustant criteris, requisits d'accés a cada servei i protocols per adaptar-se als canvis i les realitats canviants cada mes i fer més eficaç el funcionament del programa.

Impulsat per

Departament de Salut

Professional de referència

Beatriz Garcia Idoate (bgarcia@bcn.cat)

“VINE”: LES PRIMERES ATENCIONS GRUPALS

Un canvi d'enfocament en els serveis socials

Les sessions d'acollida “Vine” són una modalitat de grups informatius que constitueixen la manera ordinària d'oferir la primera atenció i informació a persones que s'acosten als centres de serveis socials (CSS) de Barcelona. Les sessions responen a interessos i situacions vitals (precarietat econòmica, envelliment...) que són compartides per un gran nombre de persones usuàries que sol·liciten atenció. El projecte diferencia dos tipus de sessions: les d'acollida “Vine” per a recursos generals, i les d'acollida “Vine” per a recursos dirigits a les persones grans o en situació de dependència.

A través d'aquesta iniciativa es vol facilitar la informació i l'accés als recursos socials en igualtat de condicions. Es tracta d'un enfocament pioner en els serveis socials de Barcelona. En el marc de la pandèmia s'han dut a terme les trobades grupals de forma virtual, amb resultats molt satisfactoris.

Més beneficis per a les persones ateses i un ús més eficient del temps per als i les professionals

La intervenció es porta a terme des d'una posició que vincula la persona al context, normalitza (es contextualitza la situació i la dificultat en un marc compartit) i empodera la persona, la tracta com un igual i no la culpa per la seva situació. Les sessions “Vine” faciliten l'oportunitat d'escoltar i de ser escoltats, compartir i aportar amb transparència i equitat (tothom rep la mateixa informació sobre recursos i prestacions que són universals).

Objectiu: crear un model únic amb un mínim de continguts comuns, adaptat i assumible per tots els CSSE

En la primera fase de disseny del model els objectius van ser elaborar la guia orientadora i els materials de suport necessaris. En la fase de desplegament els objectius s'orienten, entre d'altres coses, a: millorar les primeres atencions als centres de serveis socials de Barcelona; donar una resposta més àgil a la demanda d'atenció; poder atendre d'una manera prioritària les situacions que ho requereixen; donar una informació més completa i integral, i reduir l'estrès i el cansament dels i les professionals de primeres atencions.

Impulsat per

Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS)

Professional de referència

Mònica Marín Tena (mmarint@bcn.cat)

PROJECTE “AUTONOMIA A LA LLAR FAMILIAR”

Una mirada sistèmica sobre la diversitat funcional

El projecte “Autonomia a la llar familiar” neix arran de la detecció conjunta dels i les professionals del Centre de Serveis Socials (CSS) de Numància i de l'Associació Educativa Xera d'un col·lectiu significatiu de persones amb diversitat funcional al territori de Sants i d'una anàlisi conjunta de les necessitats no cobertes d'aquesta població i les seves famílies. Es tracta d'un projecte amb una mirada comunitària que treballa per oferir orientació i suport a les persones amb discapacitat i les seves famílies. Al mateix temps, es pretén incloure i fer partícips del projecte una diversitat d'agents socials del territori: escola, salut, salut mental, centres ocupacionals, pretallers i serveis d'atenció a la població.

Tenir en compte la relació del jove amb la mare, la família i l'escola

El projecte posa èmfasi en el paper de les cuidadores familiars per tal d'oferir un espai socioeducatiu on puguin expressar els seus aprenentatges, les seves contradiccions i dificultats i altres aspectes relacionats amb els seus fills i filles. Un dels principis bàsics del projecte és la metodologia participativa igualitària, que vol fomentar l'autoestima, l'autonomia, el pensament reflexiu i crític i la creativitat. A escala grupal s'ofereix un espai segur de trobada amb les mares (principals cuidadores) basat en el respecte i el foment de les relacions de confiança i d'autoajuda. En l'àmbit comunitari es desenvolupa un taller sobre sexualitat que aborda les situacions de risc d'abusos de joves amb diversitat funcional.

Objectiu: millorar l'autosuficiència de la persona amb diversitat funcional i promoure'n l'autonomia

En l'àmbit psicosocial: treballar, a partir de la intervenció individual, els aspectes bàsics que poden dificultar el procés d'emancipació. En l'àrea de la llar: afavorir la neteja i l'ordre dels espais; promoure el manteniment i bricolatge dels mobles, les màquines i tecnologies de la llar; aconseguir la neteja i ordre de la roba, i donar suport per planificar menús i compres, així com anotar les despeses. En l'àmbit de la participació: afavorir hàbits de salut i medicació, promoure la participació en la cuina i la nutrició i afavorir l'organització personal i la planificació de les activitats. A nivell grupal amb les famílies: promoure un ambient flexible i obert, enfortir l'autoconfiança i l'autoeficàcia dels membres del grup, millorar l'acompanyament de les familiars respecte dels seus fills i treballar els sentiments i les emocions que en dificulten les relacions familiars. Finalment, pel que fa a la intervenció comunitària: fer visible la problemàtica mitjançant la difusió en el territori i la realització de tallers (aprenentatge, límits, sexualitat...).

Impulsat per

CSS Numància i Associació Xera

Professional de referència

Isabel Tor Trafi (itort@bcn.cat)

Servei de promoció dels drets energètics i millora de l'eficiència energètica

Els Punts d'Assessorament Energètic (PAE) són un servei impulsat per l'Ajuntament de Barcelona que ofereix la informació, l'atenció i la intervenció necessàries perquè les persones puguin exercir els seus drets energètics i les companyies no els neguin l'accés als subministraments bàsics. Els PAE donen servei a tots els districtes des del gener del 2017 i disposen d'onze oficines distribuïdes per tota la ciutat. Perquè això sigui possible, a més del seu equip tècnic estable, cada any s'hi inclou la contractació de vint persones en situació d'especial dificultat d'accés al mercat laboral. Aquestes persones s'integren en els equips formals i assessoren com a professionals energètics en qualsevol dels onze PAE que hi ha a Barcelona.

Protegir els drets energètics també és un tema de salut pública

En situacions de precarietat energètica als habitatges, el fred exterior penetra a l'interior de les cases i acaba generant greus conseqüències en la salut.

Alguns impactes directes poden desencadenar malalties potencialment mortals, vinculades amb l'aparell circulatori, o exacerbar algunes malalties existents relacionades amb l'aparell respiratori. També pot tenir impactes psicosocials: disminueix l'activitat normal de les persones, tant a l'interior com a l'exterior de les cases, i en limita la socialització i el fet de poder gaudir de la llar. Aquests factors afecten el benestar mental i generen situacions d'estrès, ansietat i depressió.

Objectiu: defensar els drets energètics i promoure la inserció laboral de persones amb dificultats d'accés al mercat de treball

En l'eix de garantia de drets i millora de l'eficiència energètica: garantir l'accés als subministraments bàsics a través de la defensa de drets, detectar situacions de pobresa energètica o de risc potencial de patir-ne i augmentar l'eficiència energètica dels habitatges.

En l'eix de garantia de foment de l'ocupació i la millora de l'ocupabilitat: requalificar professionalment persones amb dificultats d'accés al mercat laboral i millorar les competències i el grau d'ocupabilitat de les persones que formin part dels equips de suport als territoris.

Eix preventiu i d'acció comunitària: impulsar el treball comunitari per combatre la pobresa energètica i promoure accions de prevenció de situacions de privació, vulnerabilitat i pobresa energètica i d'empoderament ciutadà.

Impulsat per

Departament de Recursos Socials Bàsics de l'IMSS

Professional de referència

Patrici Hernández (phernandezcl@bcn.cat)

B-MINCOME: LA PARTICIPACIÓ COMUNITÀRIA

Impulsar l'empoderament de les persones a través de la participació en la comunitat

El B-Mincome va esdevenir un projecte pilot de lluita contra la pobresa i l'exclusió social portat a terme per l'Ajuntament de Barcelona i cofinançat per la Unió Europea. El projecte va tenir una durada de dos anys, amb la pretensió de provar l'impacte que té una renda bàsica (suport municipal d'inclusió) sobre el benestar de les persones i els seus processos d'inclusió. La introducció d'aquesta renda bàsica va anar associada amb diverses polítiques actives, sota diversos supòsits de condicionalitat d'aquestes polítiques. Una de les polítiques actives esmentades va ser la política de participació comunitària (política 4).

Dinamització de les xarxes comunitàries i participació de les persones beneficiàries

Des de la política de participació comunitària es veuen les persones com a agents de canvi dotades de sabers i potencialitats, i els i les professionals com a persones que poden acompanyar en aquest procés i ajudar a fer que aquests sabers puguin posar-se en pràctica per assolir uns objectius determinats. Això comporta, a més, horitzontalitat i flexibilitat en els rols i facilita una relació més propera, vivencial i participativa dels equips professionals.

La persona participant ha de ser el centre, el motor; ha d'entendre's a si mateixa com a agent actiu del barri on viu per poder detectar-ne les mancances o les possibles millores que s'hi poden realitzar, i s'ha de creure capaç de generar els canvis que voldria veure al seu entorn. Tanmateix, la persona ha de poder veure's com a motor del seu propi canvi individual i poder ser conscient

de les eines, tant internes com externes, que la poden ajudar a iniciar un camí en aquesta direcció.

D'altra banda, les relacions informals són una font d'oportunitats per a les persones, per la qual cosa el fet de trencar l'aïllament i afavorir la capacitat de generar xarxa, per tal de donar i rebre suport en moments de necessitat, incideix positivament en els processos de vulnerabilitat.

Objectiu: impulsar l'empoderament de les persones a través de la participació comunitària

La intervenció des de la política comunitària, dins el projecte B-Mincome, buscava treballar objectius orientats a una triple finalitat: potenciar l'empoderament de les persones participants, millorar-ne el benestar i les condicions de vida i enfortir les relacions entre els col·lectius.

Impulsat per

Servei d'Acció Comunitària de l'Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat

Professional de referència

Lídia Callejo (lcallejog@bcn.cat), Mireia Albors (malbors@bcn.cat), Teresa Fernández (tfernandezmo@bcn.cat) i Marina Torrent (mtorrentm@bcn.cat)

COMPARTIR CONEIXEMENT

Manel Muntada

expert en planificació estratègica i gestió del canvi

<http://blog.cumclavis.net/>

LA NATURALITAT DE LA TRANSFERÈNCIA DE CONEIXEMENTS

Sabem que les persones es transfereixen coneixements de manera espontània, a part de qualsevol sistema formal de gestió del coneixement.

L'intercanvi de coneixements, com comunicar-se o somiar, forma part de la condició humana més bàsica. Inevitablement les persones es transfereixen coneixements les unes a les altres. Es tracta d'un tret de supervivència, ineludible; com el reflex de succió del nen, el portem literalment en el nostre genoma.

Tant és així que disposem d'això d'una manera més o menys conscient en considerar els coneixements que es troben al nostre entorn com una extensió, una pròtesi, dels nostres propis coneixements. Com una neurona al cervell, qualsevol persona se sap part d'un entramat de coneixements al qual serveix i del qual se serveix d'una manera natural, permanent i, la majoria de vegades, inconscient.

Tot sembla indicar que es tracta d'un patró biològic comú als éssers vius. Per exemple: al subsol d'un bosc hi ha una enorme xarxa formada pels micelis dels fongs que, al seu torn, està interconnectada amb les arrels dels arbres, de manera que aquests es comuniquen i s'assisteixen els uns als altres a través d'ella i intercanvien nutrients com si fossin un sol organisme.

El món de sota terra és com les xarxes neuronals i socials de l'ésser humà. L'individu no existeix dins la biologia, la unitat fonamental és la relació i la interacció; sense elles, la vida acaba.

Però la cultura individualista que caracteritza el moment actual empeny l'individu a concebre's a part de de la comunitat on es troba i de la qual obté tot el que necessita, i paradoxalment, els reptes a què s'enfronten actualment les organitzacions exigeixen, cada vegada més, capacitats i actituds tan rellevants per innovar i adaptar-se a un entorn canviant com la col·laboració o la iniciativa espontània i generosa per compartir el propi coneixement, que

LA NATURALITAT DE LA TRANSFERÈNCIA DE CONEIXEMENTS

s'instal·lin a l'ADN dels professionals i determinin dinàmiques de creixement i treball que vagin més enllà de les possibilitats que ofereixen els actuals mètodes i models que s'estan utilitzant i que han trobat el sostre en les resistències que ofereix la cultura individualista imperant.

La importància de considerar aquests aspectes és determinant a l'hora de pensar la gestió del coneixement com quelcom paral·lel a la renovació i actualització de la cultura de l'organització.

Ajuntament de Barcelona

Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI
Direcció d'Innovació Social

Direcció del projecte

Departament de Planificació i Processos

Direcció de l'edició

Departament de Comunicació Diciembre 2021

